

PM Rotel V (Dnr KS 2021/1704)

Förslag till Transportstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om Transportstyrelsens olycksdatabas

Remiss från Transportstyrelsen

Remisstid den 18 februari 2022

Borgarrådsberedningen föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.
Remissen besvaras med hänvisning till vad som sägs i stadens promemoria.

Föredragande borgarrådet Daniel Helldén anför följande.

Ärendet

Den 1 juli 2021 trädde en ny lag (2021:319) och förordning (2021:511) om Transportstyrelsens olycksdatabas i kraft, vilket innebär en skyldighet för vårdgivare, Polismyndigheten och Kustbevakningen att rapportera till Transportstyrelsens olycksdatabas. Den nya lagen innebär också att uppgifter om olyckor med fritidsfartyg ska rapporteras.

Utifrån detta behöver Transportstyrelsen säkerställa att myndigheten lever upp till personuppgiftsansvaret och att de uppgifter som rapporteras in i databasen är aktuella och av en så god kvalitet som möjligt.

Förslaget i korthet innehåller förtydliganden avseende följande:

- Hur Transportstyrelsens trafikolycksdatabas STRADA ska användas på ett tillräckligt säkert sätt med rätt tillämpning av rådande sekretess. Detta ska dels säkerställas genom att användare måste ansöka om direktåtkomst till STRADA och dels att inrapporterande instanser anmäler vilka som har rapporteringsansvar och att dessa ges rätt utbildning.
- Hur rapporteringen av trafikolyckor till STRADA ska utföras. De inrapporterande instanserna (vårdgivare, Polismyndigheten och Kustbevakningen) ska enbart rapportera in med hjälp av Transportstyrelsens inrapporteringsverktyg och anvisningar gällande innehåll och inrapporteringsstid.
- Ersättningsmodellen till inrapporterande vårdgivare. Vårdinstanser som rapporterar till STRADA ersätts enligt en viss modell.

Föreskriftsförslaget planeras träda i kraft den 1 april 2022. Ordinarie remisstid var satt till den 4 februari 2022, men anstånd har beviljats för Stockholms stads yttrande till 18 februari 2022.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, idrottsnämnden, trafiknämnden, äldrenämnden samt till Stockholms hamnar AB genom Stockholms Stadshus AB. Idrottsnämnden och trafiknämnden har svarat med kontorsyttranden. Äldrenämnden samt Stockholms Stadshus AB har valt att inte svara på remissen.

Stadsledningskontoret ställer sig positivt till förslagen som väntas ge bättre datakvalitet. En bättre olycksrapportering inom STRADA stärker stadens trafiksäkerhetsarbete. Det behövs bättre preciserade riktlinjer från Transportstyrelsen kring hur lagen rent praktiskt ska tolkas gällande sekretess och handhavandet av data från STRADA, för att förbättra det kommunala trafiksäkerhetsarbetet.

Idrottsförvaltningen noterar att om staden ska rapportera uppgifter till Transportstyrelsen innebär det manuell hantering och därmed ökad risk för felaktigheter.

Trafikkontoret ser att föreskriftsförslaget i stort väntas påverka olycksrapporteringen positivt genom snabbare och mer fullständiga rapporter, där framför allt olyckor med allvarligt skadade har haft ett stort bortfall under senare år. Kontoret anser att påföljder vid sen rapportering kan behövas för att tidsgränser ska hållas. Kontoret vill att direktåtkomsten till STRADA ska begränsas tidsmässigt av säkerhetsskäl. Sekretessen har sedan tidigare skärpts, vilket påverkat möjligheten för konsulter att ta del av materialet och därmed det kommunala trafiksäkerhetsarbetet. Därför efterfrågas bättre preciserade riktlinjer kring handhavandet av data.

Mina synpunkter

Trafiksäkerhetsarbetet är av stor vikt i Stockholm. Det ska vara säkert för människor att röra sig i staden, oavsett om de går, cyklar, åker kollektivt eller kör bil. Alla ska oavsett funktionsförmåga kunna röra sig på ett tryggt sätt i Stockholm. Särskilt viktigt är det att säkra trafiken för barn, personer med nedsatt funktionsförmåga och äldre. Hastighetsbegränsningar, ombyggda gator, cykelvägar och gångbanor och tydlig skyltning spelar stor roll i arbetet.

För att kunna rikta in oss på rätt insats på rätt plats behövs dock information och statistik av god kvalitet. Sedan inrapporteringen i STRADA minskat från vårdpersonal har färre olyckor rapporterats in. Det gör det svårare för oss att kommunalt prioritera trafiksäkerhetsarbetet. Jag välkomnar därför att en översyn är gjord och att inrapporteringen kan bli mer omfattande framöver.

Då trafikkontoret och staden vid behov använder konsulter till olika uppdrag bör deras möjlighet att få ta del av data säkras, samtidigt som direktåtkomsten till STRADA begränsas tidsmässigt av säkerhetsskäl.

Jag föreslår att borgarrådsberedningen föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.

Remissen besvaras med hänvisning till vad som sägs i stadens promemoria.

Stockholm den 9 februari 2022

DANIEL HELLDÉN

Bilagor

1. Nytt förslag till föreskrifter – Transportstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om Transportstyrelsens olycksdatabas
2. Konsekvensutredning av Transportstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om Transportstyrelsens olycksdatabas

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Remissammanställning

Ärendet

Den 1 juli 2021 trädde en ny lag (2021:319) och förordning (2021:511) om Transportstyrelsens olycksdatabas i kraft, vilket innebär en skyldighet för vårdgivare, Polismyndigheten och Kustbevakningen att rapportera till Transportstyrelsens olycksdatabas. Den nya lagen innebär också att uppgifter om olyckor med fritidsfartyg ska rapporteras.

Utifrån detta behöver Transportstyrelsen säkerställa att myndigheten lever upp till personuppgiftsansvaret och att de uppgifter som rapporteras in i databasen är aktuella och av en så god kvalitet som möjligt.

Förslaget i korthet innehåller förtydliganden avseende följande:

- Hur Transportstyrelsens trafikolycksdatabas STRADA ska användas på ett tillräckligt säkert sätt med rätt tillämpning av rådande sekretess. Detta ska dels säkerställas genom att användare måste ansöka om direktåtkomst till STRADA och dels att inrapporterande instanser anmäler vilka som har rapporteringsansvar och att dessa ges rätt utbildning.
- Hur rapporteringen av trafikolyckor till STRADA ska utföras. De inrapporterande instanserna (vårdgivare, Polismyndigheten och Kustbevakningen) ska enbart rapportera in med hjälp av Transportstyrelsens inrapporteringsverktyg och anvisningar gällande innehåll och inrapporteringsstid.
- Ersättningsmodellen till inrapporterande vårdgivare. Vårdinstanser som rapporterar till STRADA ersätts enligt en viss modell.

Föreskriftsförslaget planeras träda i kraft den 1 april 2022.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, idrottsnämnden, trafiknämnden, äldrenämnden samt till Stockholms hamn AB genom Stockholms Stadshus AB. Idrottsnämnden och trafiknämnden har svarat med kontorsyttranden. Äldrenämnden samt Stockholms Stadshus AB har valt att inte svara på remissen.

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 17 januari 2022 har i huvudsak följande lydelse.

Stadsledningskontoret ställer sig positiv till förslagen som väntas ge bättre datakvalitet. En bättre olycksrapportering stärker stadens trafiksäkerhetsarbete som till stora delar bygger på informationen hämtad från STRADA.

I och med den att den nya så kallade STRADA-lagen, lag (2021:319) om Transportstyrelsens olycksdatabas, trädde i kraft blev sekretessen kring uppgifterna i databasen mer säkerställd, vilket är positivt. En konsekvens blev dock att det kommunala trafiksäkerhetsarbetet försvårats och blivit mer tidskrävande då konsulter inte längre kan ges tillgång till underlaget. Stadsledningskontoret ser i enlighet med trafiknämndens synpunkter

ett behov av bättre preciserade riktlinjer från Transportstyrelsen kring hur lagen rent praktiskt ska tolkas gällande sekretess och handhavandet av data från STRADA.

Stadsledningskontoret föreslår att kommunstyrelsen anser remissen besvarad i enlighet med vad som sägs i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.

Idrottsförvaltningen

Idrottsförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 11 januari 2022 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen har inget att erinra mot Transportstyrelsens förslag men noterar att det enhetliga rapporteringssystem som beskrivs är ett annat än det system staden använder. Om staden ska rapportera uppgifter till Transportstyrelsen kommer det att innebära manuell hantering och därmed ökad risk för felaktigheter.

Trafikkontoret

Trafikkontorets tjänsteutlåtande daterat den 11 januari 2022 har i huvudsak följande lydelse.

Bättre förutsättningar till ökad datakvalitet

Föreskriftsförslaget i sig väntas i stort påverka olycksrapporteringen positivt i den bemärkelsen att rapporterna till STRADA blir mer fullständigt ifyllda och kommer in snabbare och i större utsträckning än tidigare. Detta kan gynna stadens trafiksäkerhetsarbete som i mångt och mycket bygger på den informationen som hämtas i STRADA.

Ersättningsmodell trots lagkrav

Den 1 juli 2021 trädde den nya lagen (2021:319) och förordningen (2021:511) om Transportstyrelsens olycksdatabas i kraft. Den innebar bland annat att vårdinstanser numera omfattas av samma uppgiftsskyldighet som polisen redan tidigare omfattats av vad gäller inrapportering av trafikolyckor till STRADA. Trafikkontoret välkomnar detta med förhoppning om att det ska generera förbättrad kvalitet på det olycksdata som används inom trafikkontorets analyser och trafiksäkerhetsarbete – framförallt för olyckor med allvarligt skadade som haft ett stort bortfall under senare år.

Innan den nya lagen tillkom har istället avtal upprättats mellan vårdgivare och Transportstyrelsen med en ekonomisk ersättningsmodell som kompensation för utfört arbete. Med detta som bakgrund är det intressant att Transportstyrelsen även fortsatt betalar ut ersättning till vårdinstanser, trots att de numera också omfattas av lagkrav.

Krav utan påföljd

Förslaget om tidsbegränsningar för inrapportering kan dock verka en aning uddlöst då ingen påföljd tillkommer för de instanser som inte följer tidsangivelserna. Självklart kan det nya förslaget komma att förbättra inrapporteringsförfarandet utan påföljd. Kontoret anser dock att en reduktion av ersättningen potentiellt kan vara ett sätt att motivera vården till snabbare handläggning, något som hade kunnat specificeras i en separat punkt i förslagets §8. Frågan om vad en rimlig och likvärdig påföljd för instanser (polis och kustbevakning) utan ersättningsmodell skulle vara - utan att dessa helt väljer att avstå inrapportering - kvarstår dock.

Direktåtkomst till STRADA

Det lagda förslaget om att den som beviljas direktåtkomst till STRADA får det tills vidare är inte helt i linje med syftet att den nya föreskriften ska öka säkerheten kring användandet av

databasen. Arbetsmarknaden är i allra högsta grad rörlig och det är inte ovanligt att personal inom ett par år byter arbetsplats eller till andra åtaganden internt i vilka åtkomst till STRADA inte längre är nödvändig. I samband med avslutande av anställning är det många saker att tänka på och det är lätt för den enskilde att glömma eller låta bli att anmäla avregistrering från STRADA. Med tanke på Transportstyrelsens ambitionshöjning vad gäller säkerhet och sekretess bör därför mer säkra alternativ undersökas i form av tidsbegränsning av behörigheten. Förslagsvis kan direktåtkomsten enbart vara giltig en viss tid, för att sedan behöva förnyas när den gått ut.

Ökad sekretess och försvårade omständigheter

I och med den att den nya s.k. STRADA-lagen, lag (2021:319) om Transportstyrelsens olycksdatabas, trädde i kraft blev sekretessen kring uppgifterna i databasen mer säkerställd, vilket är positivt. Dock med följderna att det kommunala trafiksäkerhetsarbetet i stort avsevärt försvårats och blivit mer tidskrävande då konsulter inte längre kan ges tillgång till underlaget.

Det råder många osäkerheter kring exakt hur sekretessreglerna ska tillämpas praktiskt i den kommunala verksamheten, och av säkerhetsskäl görs den juridiska tolkningen att absolut sekretess föreligger även om uppgifterna är anonymiserade i uttagswebben och inte direkt går att koppla till enskild individ och/eller dennes personliga eller ekonomiska förhållanden. Stockholms stads trafikkontor samt många andra kommuner efterfrågar bättre preciserade riktlinjer från Transportstyrelsen kring hur lagen rent praktiskt ska tolkas gällande handhavandet av data från STRADA.

Övrigt

I övrigt har trafikkontoret inga synpunkter på Transportstyrelsens förslag.